

TOM KEDUU

Kabiyè

TɔM KEDUU

Histoires en langue kabiyè

Ces histoires sont écrites par des apprenants et moniteurs dans le programme d'alphabétisation

Ce livre a été produit avec l'assistance technique et financière de SIL Togo-Bénin

© 2011, ACAKE

Association Chrétienne pour l'Alphabétisation en Kabiyè et l'Epanouissement, (Sotouboua)

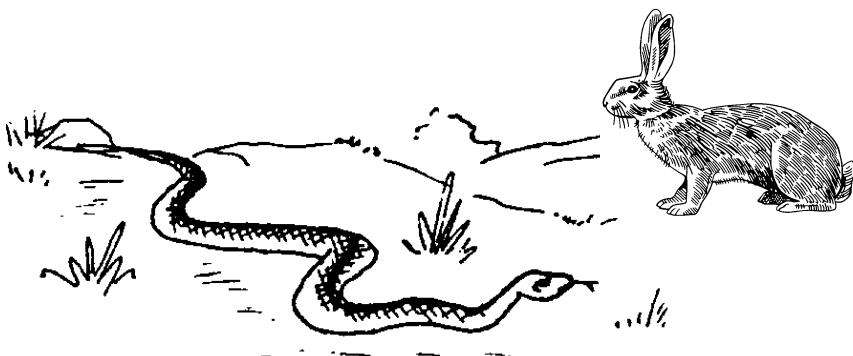
1ère édition, 1er tirage, 500 expl.

Đalu Kujəv ku-i

Aji ne Đalu paawena mbu, nıccısı nasıyı lıı, paanay tıccıay se pıccı. Đalu kuyı eyelı ka ka ekco etalı pıo nakeye taa le, lıım sııwa pıkazı nııı. Đalu hosi lıım mbu ne ekpa kpapkasi sakıye ne ekpena. Etalaalı le eyaa Aji: Aji koo ne ıımu kpapkasi ne ııwona ña-halıı ne piya. Ele Aji taa la lelejı ne ııpcıı Đalu se: le ııkpı-sı? Đalu se: pıo sıccıı taa. Doo yuwa le, Aji kpıı ıımıye ne eka Đalu nıccıı tıı; Đalu lııya hum le, pııcrıı-ı. Tev fema le, Aji yay Đalu se: kuyı qııdees kpapkasi qede. Đalu cosı-i se: qıı taa malııya hum ne ıımıye naqııye sııbı-m; maawoki. Aji se: Đalu menteheyi-ı se ııtaapııqıı ııma yem yem. ıınaa yo! Ele Aji labı lııjı lakası se piyele e-ııke ne ııdees ekpa kpapkasi. Ekomnıı kpapkasi qııkpııye le, etatuıhau Đalu kpapkpayıı. ııgvı Đalu wıılinı-ı kpapkasi qede. Ele Aji kılıı Đalu lııjı.

Mbu yebina toovenim feyı lıeeleeyı.

Mayıı: PATE Essııhanam Sessaro

Esə wazuu ε-ριγα γα

Evebiya nabeyə kewena mbu naadozo; pađv taabalıyə. Pa-taa le, kuyum sey Esə, naale eesey. Powoki hayım ne weyi esey Esə yə, εραζι sev le, naale mba paasey yə, papazı hayuu. Paa qooye mbu palakı. Weyi esey Esə, yə eheyiy-wə Esətəm paa qooye se patalı hayım taa le, pesee Esə ne pucca papazı hayuu; paanıγ.

Pınay tema le, pakpay tɔ̄nası ne pekpena dı̄ya. Weyi esey Esə yə, etçonay kılı naale mba paasey Esə yə. Pana se pa-taabalu tɔ̄nay kılı-wə le, pərəzzi-ı se: taabalu, pilabi ezima ne ńń-çonay kılı-də? Mbu taabalu cosi-wə se: me-εsə weyi mensey yə, enu wazuna pu-ycc. Mbu puycə yə Esə ǵeke koj haǵna pitiňa. Kedeňa ycc cinę, esə taa ne tataa, puwəe se ǵiceli qə-tı Esə.

Mayv: ATEYO Atamsinam Sessaro

Leleň wəni wayı

Abalu nccyu kewena mbu, kuńčej pıdufeyi. Kiyaku nakuyu eli tanaŋ tee cu ne ekpay hee ne eđee ńitü taa ne eđv miň ne ewə hee. Etəma wəbu le, ekpay nimiye ne eđee ekpa tiw ycc se eđiy e-liu tee, mbu puycə yə ewena lumayza pıdufeyi. Canay talaa ne ena hee miň taa mbu le, ecaq tiw kide tee ne ekpay hee ne ekayi ne etcc. Etem tɔ̄su le, ńńca lı̄m. ńńca lı̄m mbu le, etə se: leleseycə mahaya. Mansıkay yee mbu leleň wəni wayı. Canay yccdi mbu le, abalu elə, eni mbu le, etii.

Mayv: ATEYO Atamsinam Sessaro

Aji ɖuu mìla kpou ne ekpaγ pεle

Wiyau nɔɔyu kewena mbu; kiyaku nakuyu wiye le,
εma kobuka ne εyaa kpeyli ε-te. Peeye eheyi-wε se:
Apiziy εdu mìla kpou taa ne ekpaγ mεn-pele? εyaa tuja
se paapiziy. Aji kɔma εnu mbu le, εpazi seya ka ka ne
etɔlvu ne ekuyvu ne ε-nembela nɔsi taa kpezi, εkɔɔ etali
wiyaw te peeye ne ερɔvuu wiyaw se: εbe laba ne ηmakι
kubusi mbu? Peeye wiyaw se: mancay se nɔɔyu εdu mìla
kpou kvnε kι-taa ne pusu wali wali ne pvdv kpav
mεn-pele ne elabi-i halv. Aji cosi-i se: Mbv ηcay ne
ηtaya-m ne ηcay ne ηmakι kobusi na. Elε Aji pisi ε-te ne
εpasι qasι cau ne
ewokina wiyaw te
ne qoo ne εdu
kpou taa. Ena se
qasι kpa kpou hεku
le, eyele mbu ne
εpasι mìla wonav
εdu qasι yɔɔ.

Pukɔma pusu le, wiyaŋ ɖaynɪ εyaa kpeyluu. Ekpay ε-pele ne εceli-i pila se Aji kpay halu ewona-i ε-te ne so. Kiyaku nakuyu wiye le, halu naŋgay mulum namiyɛ yɔɔ. ε-walu ñewee ne epeziy piya. Kewiliy le, Aji wee ne epeziy-ke ne yondu se: "mɛ-leytu yɔɔ mankpay pele caŋcamiya miya". Halu niwa le, εpozvu-i se: Aji ŋyou yondu suwe? Peeye le, eheyi-i se piya wiyna ne menpeziy-ke se: taawii ne ño-doo kɔɔ. Aji ɖaynɪ pazvu yondu you εzi eeyou yɔ. Pitema, halu kuyi ne ekpe se etana mbu se qası pacawa ne padu kpou taa. Mbū labina ne pifeyi se ña caa le, ŋpedi ña-piya halı ñiŋga.

Mayv: LESSAH Julien Sessaro

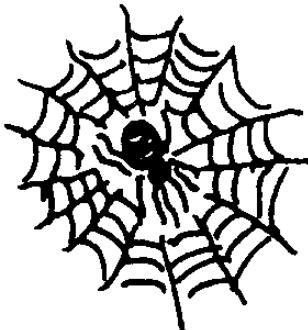
Pele nɔɔyu tɔm

Pele nɔɔyu kewena mbu, payay-i se Nakaa. Ewee le, εεñctvuna e-doo mizay nɔɔ kau. Aluwaatu ndu e-doo ñɔɔzvu ε-ti se ewolo mizay nɔɔ yɔ, peeye εnu ñɔɔzvu ε-ti se εdɛe yelvv. Eliy ne ε ne abalibiyə pɔɔcɔu ne powoki ne pɔñɔu sulum ne papay. E-doo yɔɔdu le, εmeyu ne ε-ñvv. ε-tumiyɛ le ñɔtuv ne paye.

Pele εnu ekɔɔ ne εwalı. Ewoba ε-walu te le, εesin labu tɔɔnay ne dɔzi. Puyɔɔ le, piya iña mi-ñuma ne piwazi-mi.

Mayv: LESSAH Julien Sessaro

Ajay ne Kahuṇja

Ajay kewena mbu ε ne ε-taabalu Kahuṇja padu ηgbeyε ne pahayiy qama. Pitalina Kahuṇja le, keheyi ka-halv se: mu sona ne ηnaŋ ne ηtijna ma-wayi. Enaŋ ne ε-tijna ε-wayi d̄qd̄ εzi εεyc̄d̄v ȳ. ε-halv wonaa le, εyaa-i se: mɔnkɔnnaa. Elε se: dv miŋ ne

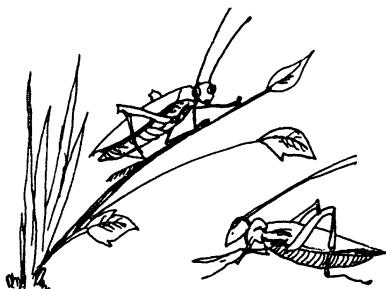
ηkpaŋ tataŋ ne ηsui ε-ȳc̄. Elε se: num wε le? Elε se: mɔnkɔŋ. Ewolo εkpa tataŋ taa ne esobi ne num lu ne paq̄suni kakayisi ne pɔt̄c̄. Teu fema le, Ajay celi ε-halv sona se εnaŋ ne εtijna pa-wayi.

Elε ε-halv se: num feyi kεlε, ηlebe somtu. Ajay elε se: naŋ ηkɔna. Elε ε-halv ñala εzi εεyc̄d̄v ȳ ne ewona. Ewona le, εyaa-i eheyi-i se: mɔnkɔnnaa. Elε Ajay se: su miŋ ȳc̄ tataŋ ne mɔnkɔŋ. Elε ε-halv la mbu d̄qd̄; Ajay kɔŋ ne εkpa tataŋ taa ne esobi se num εlui ne paq̄suni kakayisi. Elε ε-halv tɔŋ se: εbe laba ne ηkpa tataŋ taa ne ηsobuu tataŋ sa miŋ? Elε ecosi-i: ayi ayi, cɔna-m. Kεlε ε-halv su ne εcɔŋna-i tataŋ taa.

Miŋ ñakι-i elε ezuma kpi.

Mayv:

PATE Essɔhanam Sessaro

Təm keduv

Əjađe nađiyə taa posusaa se nocyu kçj se emu eyaa pa-kvñcumi. Weyi ewena kvñcij yç, elina ne pamu-i ne ehəzi. Peeye nocyu dçkı ε-kvñcij e-nesi taa ne ewona. Pıkedaa le, nocyu ñasiylı ε-ñiñgv dçku taa ne ekona. Pıkedaa dçdç le, tozo tu ñepilinziy ε-ñiñgv kcm ycc, mbu puycc yç kiküla yuŋ ne piucou se pasiylı-kv. Kajalay tu ele, emayzı se pıkediy le nocyu ñakay konaŋ ε-ñiñgv ne lcoqlıye ssccde. Peeye ekpti ε-kvñcij kpi ne episi ekpe ε-te.

Taabalaaa itaayay kvñcij hıđe yem yem. Mbü puycc yç, yee ɻlosa kvñcij ne kikcij koyç, ɻsey ne piçiyi-ŋ.

Mayu: LAGUIMBE Koumeyalo Sessaro

Təm keduv

Əgbam nocyu weni mbu. Eweni taabalaaa naale. Nakuyu wiye le, erçzi-wę se ena se εbe ycc dçcceli-i. Kajalay tu se: "mɔnsɔclı-ŋ mbu puycc yç, ɻkun kruna ne ekəŋna nandu ne qitoki, puycc mɔnsɔclı-ŋ."

Naale tu se: "mɔnsɔclı-ŋ mbu puycc yç, Ǝsɔ tɔma se qiscceli qama. Mɔnsɔclaa se mansını-ŋ ñe-ceyitü taa ne qisını qama."

Evemiye nađiyə le Ǝsɔ mayzı-wę se ena. Əgbam li tanaŋ təe cu le, ekpay ε-tɔu ne edee laku. Wiyav piyalu ñaakuyi lɔŋ ne etii teye se εñinij tatu. Əgbam na-i le, ewee se tetegbin; εhɔ tɔu ne εyay-i ne esi.

Peeye egbam pisi qiya ne ewolo ε-taabalu kajalay tu
cɔlɔ ne eheyi-i mbu pilaba yo. Peeye εle heyi-i se:
"sɔɔndu etaakpa-ŋ Mansiynti-ŋ ne qiwolo laku taa ne
qibimi-i, nɔɔyu etaanii." Elε pilu mbu.

Egbam pisi qiya le, ewolo ε-taabalu naale tu cɔlɔ ne
ekedti-i mbu pituŋga payi pilaba yo. Elε cosi-i se: "wolo
ne ŋlizi heu kudum ñe-heŋ taa ne qiwolo dikuli pilau ne
qilizi eyu ne qileyzzi-i lone ne qipisini heu eyu lone taa."
Elε, pilu mbu. Wiyau ñini ε-piyalu ne ewu le, esu liidiye
kudokiŋ egbau se weyi ena ε-piyalu yo, ekpay.

Egbam taabaluv kajalay tu εne, εni mbu le, ewolo
eheyi wiyau mbu pilaba yo. Elε, wiyau tiyi ne payaa
Egbam. Elε kɔma le, ekpezi se heu sibina ne ewoni-i teye
ne ebimi-i. Peeye wiyau pɔzzi-i se: "payay eyu se heu na?"
ne esɔzi se, qiwoki teye ne dikuli pilau. Yee qimaynι
eyu, ña egbam, ŋsuv salaka taa. Elε yee qimayna heu,
weyi ña ŋheyaa yo, pipisiy ña-ñuv taa.

Elε, powolo ne pokuli pilau le, pamaynι heu. Elε
wiyau se katayzay tu ña pipisiy ña-ñuv taa. Ne pakpa-i
ne paðu salaka.

Tɔm keduu heyiŋ-ɖv se puwεε se qisɔɔli qa-taabala
pituŋga pi-taa: paa lelen taa yaa paa kudum taa.

Mayu: LESSAH Daniel

Tɔm kɛduu

Abalυ nɔɔyυ wənι qε-te tetu taa ne payay-ι se Atakpanεpice. Nakvυ wiye ε ne ε-halυ piyozi-wε liidiye yɔɔ. Abalυ enυ se halυ mιla liidiye. Halυ kpezi se etana qι-yɔɔ. ε ne ε-walυ poyoo haŋŋij. Abalυ kpaŋ lumayza se peqε kazajay ne yee pιkpa nɔɔyυ yɔ, εheyi liidiye ndι qι-te nabυle.

Powoba le, pιtakpa nɔɔyυ. Ele pιkpa Abalυ kιcεyυυ se εheyi halυ, mbυ pυycɔ yɔ, εkpa halυ mlum.

Koobiya, mbυ yebina ne yee ntana nɔɔyυ ne ñε-εzιyε yɔ, taakpa-ι dulum. Mayυ: LESSAH Daniel

Fendu feyi wazay

Abalυ nɔɔyυ payay se Kιbandυ. Kιyaku nakvυ elini hayim taa. Ehɔba hεe ne etɔɔ ne pιkazi naqιyε luuu ne εkayι-qι kpiłιj kpiłιj. Ekuyi krem le, εkraŋ-qι ne εdu huyuu taa. Eli nυmɔυ taa le, ece ηgbam nυmɔυ nɔɔ. Kpaagbaa mbυ le, sukulibya nasiyι lιni sukuli taa ne ñɔɔsi wιy-si. Etιyau-si se pasυυ-ι mbυ pυycɔ yɔ pa-taa wiwa ne papasi kalυυ ne peqee. Ele pa-taa nɔɔyυ wolo

abalυ sυsɔ enυ ε-cɔlɔ se esυυ-ι. Peeye abalυ enυ eliza heye ndι ne εceli abalibιya ηga, piyele pιpasι wιzυυ ε-taabala. Taabala, fendu taa kazεy feyi.

Mayυ: LESSAH Daniel

Awudaa efelitu tɔm

Abalu nɔɔyu wena mbu ne kiyaku nakuyu wiye le, piwiy e-koowu halinu nɔɔyu. Ewolo epɔsi piye ne ekpa ε-cuyu se enu kuvu e-koowu, ewoni piye ne εceli-i. Ele kpe kabiyε qisi ne epɔzi tu nɔɔyu cɔlɔ piye le, ele kpa-i qɔqɔ se enu lakini-i le, halu enu episi ekɔɔ abalυ ene ε-cɔlɔ ne eheyi-i se: piteke malakini ño-koowu enu ye, man-cuyu lakini-i. Peeye ele yaa-i wiyau te.

Wiyau enu eke halu enu ε-walu egbele. Danay danaa ne tɔm huyaa talı le, wiyau pazi tɔm yɔɔdu nε esee eyaa kreee. Ele, abalu yɔɔdi ε-tɔm mbu le, halu enu se: menkjem kabiyε qisi ne mɔnpɔsi piye le, pikpa ma-cuyu se enu lakina e-koowu. Wiyau se: eni ele ña-cuyu ele. Halu enu se: ña Wiyau kee kee. Wiyau se: cuyunaa wεε le, pɔqɔwa weyi ɳtɔŋ te; ele halu se ma-walu neu. Peeye Wiyau se mentekε ña-walu neu ye, ele menke ña-walu egbele. Abalu se: ye mbu yɔ pεdεe kazajay pa-naale. Wiyau se: kajalay le; menke ε-walu egbele, nabule le, menke Kristu tu ne piħay-m wađe se mowolo kazajay ɳga, nabudozo le, ɳpɔzi piye le ɳtɔkɔna piye se ɳceli-m ne ɳqaj se paya-η mɔn-cɔlɔ ne pιcɔ ɳtɔŋ se ma naa we? Wiyau qεz-i-wε Kantɔ te le, ele epɔzi halu enu se tiwaa ezima cɔlɔ ɳpɔzi ñe-peee ana? Ele se kvdum. Peeye Kantɔ tɔ qɔqɔ se yee mbu yɔ, wolo ɳkpay-i ne ɳkɔni-i ceneyc ne eraazi pɔzun ne qina. Peeye eheyi wiyau cikpelu se: wolo ɳyaa ñe-egbele ne ekɔɔ ne qina ezima

mbu q̄lak̄i ȳ. Halu q̄ee ekpe kabiȳe q̄isi ne ewolo tiw enu ε-cōl̄i ne eheyi se: mōñcōz̄i man-t̄i se ḥk̄o ne ḥk̄ol̄i-m; k̄o ne q̄id̄ee. Tiw tal̄ Kant̄o te ne p̄ilab̄i-1 pita se halu enu eceti t̄om kpem p̄id̄ufeyi. Kant̄o se: halu ña, ña ne ma-wiyau cikpelu ene iđee kazanjay. Wiyau cikpelu se: maawoki, mbu puyc̄o ȳ menke Kristu tu ne p̄uhay-m wađe se mowolo-ke. Kant̄o se kasa ḥcaj̄ se ḥr̄eεn̄ men-kewiyaj̄ t̄ete yaa we? El̄ se: ndu mōȳc̄daa ȳ ndu le. Kant̄o se: mendez̄iγ-m̄i Prefe cōl̄i ne el̄ ñaahu-m̄i-tu. Pat̄uña payi p̄ed̄ee Prefe te. Peeye Prefe ȳc̄daa se: wiyaū ȳc̄di ndu ek̄omnaa ȳ ne manu yee. Ḫyc̄di ε-ñindu le, halu ȳc̄di mbu q̄d̄q̄; el̄ ε-te tiw taa s̄ok̄i yem ne p̄ilak̄i-1 εz̄i εmu wiyaū cikpelu enu ne ene halu p̄ed̄ee kazanjay ȳ. Wiyaū cikpelu q̄ayn̄ kizuu se eewoki q̄oli.

Peeye Prefe t̄om se: ye mbu akpa halu ene se εni lak̄in̄ e-koowu? Abalu se ma. Peeye eheyi-i se : p̄ilab̄i εz̄ima ne ḥk̄pa halu εni le, ña ne i εεđey kazanjay ne ḥcaj̄ se ene wiyaū p̄ed̄eena naa we? El̄ tatas̄ natv̄u ȳc̄duu.

P̄ok̄oma le, wiyaū yele kewiyaj̄ t̄c̄u ne abalu enu ek̄p̄aj̄-ke. Peeye εpaz̄i nazuu wiyaū kibinu ene. Kajalay le, εteγ̄ εyaa p̄id̄ufeyi ne p̄ok̄o pakpa-1 ε-te ne p̄ok̄on̄i-1 se pataatas̄-1 nau Awuda. Peeye ε-p̄iyalaa wolo s̄oñc̄naa cōl̄i ne p̄ok̄o pakpa-w̄e ne powona-w̄e falaa kuduyuu t̄ee kiyak̄iñ naadozo p̄ot̄t̄o nabuyu. S̄oñc̄naa l̄is̄i-w̄e ne peheyi-w̄e se paha-w̄e kiyak̄iñ naale q̄eke se p̄ok̄na-1.

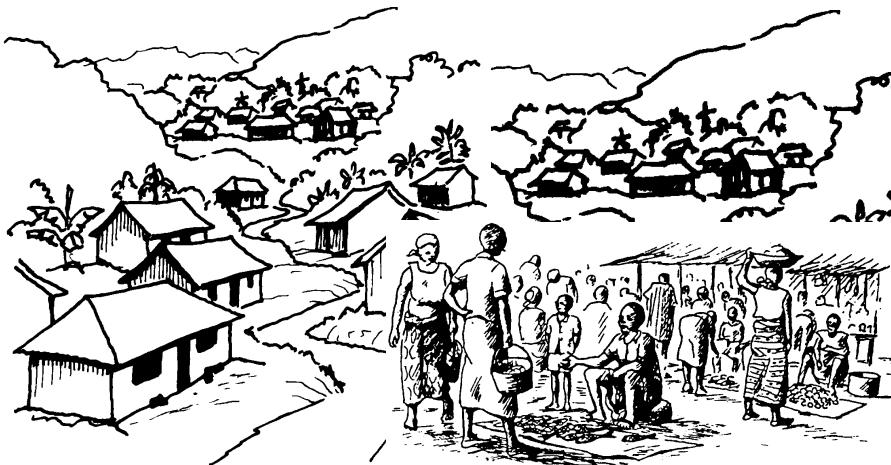
Pedee-i cau. Pitalı ezi fenası naale le, wiyau kifalı
enə epazı eyaa tıeu; mba mba peweni hayım lcoj e-cəl
yo se powolo ne pamu ε-hayım tıja payı ne εenay qendę^q
εehayı yo le, ekuyı ε-maymay ne εdəe. Mbı wena pılakı
halını sənə.

Taayele ne nocyu dı ña-wadı yı kau, mbı pıycı
pıwəekıy ñe-wezıu lelaasında.

Mayı: AMAKE Evabou

Mbı pılaba ne pıla se eyaa węe Awudaa yı

Nakuyu wiye ma ne man-caa qıwoba cıjı nocyu cılo.
Payagı se Pastıkaalı. Cıjı enı ekpaq tım ne ekedıy-dı
se: taabalaa-mı mbı pılaba ne eyaa węe cıne yı, mbı le
se Anasaayı weyi payaçay se Likidi yı, enı tamna eyaa
kabıyę qısı ne qoŋı ne ekonı-wę Awudaa. ε-taabalu
LETENA kaasını-i tumıyę ndı qı-taa. Kajalay mba
ekonaa yı, raadı sakıyę. Pa-taa le, qınatı Huluŋ mba,

Kajay mba, Kpankaluu mba, Feudaa mba, Landaa mba. Pinay kudoku ne tanga ne nasinaza ne nile ne naale taa ekoni-w. Alwaatu ndu ti-taa le, eyaa mba patija payi paawee Awudaa cine yem nitu taa. Kpuna wena atoki eyaa yo kpremtiyisi aafco sakuy. Peeye weyi payay se Kajaytañ y, eek laj yoo coniyu y, erazi-w teyun lona hccui hccui.

Pe-wiay kaake ssas Kodobu. Anasaayinnaa mba redee patasi konau lelaa ne pozozu kajalay mba yoo. Patija payi paawee Awudaa cine ne papasi kpayu tuuye deun yoo. Kajaytañ weyi eek laj yoo coniyu y, ele nasaas Tantunnaa habee nci. Eyaa mba, padu habiyee ssasqde nqi qidqo qid-yoo catusas ne pohccuyun taa cine ne ruso pokco paqu arwa.

Tom tunne tike tom toovenim nitdu. Anasaayi LIKIDI yabini nivu ne samay wees kqdu Awudaa.

Mayu: AMAKE Evabou

Mila naale ne Abalu nccuyu po-tom

Abalu nccuyu wena mbu ne edeu qeqe pidufeyi. Kiyaku nakiyu wiye le, milu nccuyu cay ne emayzi e-nivu taa se ela ezima leee? Et se: me-liu wees se monto kalimiye nandu. Edue emili liidiye kudokiñ minuu nccuyu te; edue qeqe se emiliy abalu weyi edeu qeqe y qeqe. Abalu enu ewena kalimee ne ruy ne kpakpafluaa kprem pifeyi yccpus. Milu tal aho naaye tee ne ewolo elosi

qıya le, abalu ne ε-hov tıja payı pıtema svv. Peeye mılú woba ne etvıli kalimee kpou ncc ne ekpa kalimee naanza. Ekpaway le, e-liidiye kudokinj mınvu ḥgv kıtclı nccıncı tıee ne εcaj εđee. Etalı ε-te le, ewili ε-kabva taa le, εenay e-liidiye. Peeye εnawa se qendę emılaa yo peeye putclaa. Etı se ḥgv me-liu kaawena se mɔntɔɔ kalimiye nandı le, pıla εzıma ne melezıy me-liidiye yo. Eđee εna ε-taabalu mılú lelv ne eheyi-i mbv pilaba yo. Elı se: ḥnay ma mewena ñvv. Diwolo Abalu εnu ε-te ne qımu ñe-liidiye. Powoba le, pana pεle nccyu εwεε εhazıy tay ycc. Mılú lelv se: qıgɔɔ ḥna liidiye kalimee kpou cɔl̄ yaa ḥtana? Elı se: manawa. Pele wolo ne εyaa pa-caa ne eheyi-i se: nabeyε kɔm ñɔ-cɔl̄. Elı lı ne εha-wε kpelezi le, ερɔzı-wε se: tan waa alaafıya le; Peeye weyi εetɔm se εwena ñvv yo etı se: qı-caa, qedę qıkɔma se qıyakı kalimee cıne le, qıtamayıñi-ŋ; aho kaayuwa le, qıticasi se qıceyi-ŋ ne

qıkpa kalimee naanza ne qısu liidiye kudokiŋ mınvv
nccu təe. ɻnawa yaa ɻtana? Ele se: manawa. Ele se:
qıkcom se ɻtezı-qv cenji. Pı-yıc qısi-qı se pıwılı se
qıtamılıy kımılv. Ele svv kuduyuu təe ne ekpay liidiye
ne elızı ε-kalimee liidiye pıkazı le, εceli-we pacan pędəe.

Pıcı ne mılı kıcı ne emılı-ı le, Esı cılcı pılıyna; yee
Esı caabiyuu etcm se pamılı-ı yı ña eyu le, ɻfeyinı døj.

Mayu: AMAKE Evabou

Pele weyi eyozuu eyaa yı

Pele nccu wena ne ewena qajnaa ñıccı pıdufeyı nau.
Nakvuy wiye le, abalıbıya nakeye wolo ε-cılcı ne ele
yıccıpıni-ı; etisi se: εεε qıdq qandı. Pele enu ne abalıbıya
ınga pıwee mbv, ña se le halıbıya ketema piw Yedemede
taa kpem. Mbv pulaba yı le se qoo yuu le, εehenıy ε-te
kuduyuu təe, lılaa ñıj təe εhenıy. Pele enu ekvuyuu se
ekpej le, emılı liidiye ne ekpena. Tev fej le, weyi ε-te
pele suwa yı, ewolo εpcı-ı se qede qıtem leeyuu ne
ıjkuyı se ɻkpıej yı ɻtakpay me-liidiye kaqı ñvv taa yaa
we? Ele se: aayı mantakpay pıyu. Pele enu ewee ekpakıy
qıdq e-qoo ne ε-qalaa ne ε-kıona pe-liidiye mbv ne
raba kpay-ı ne pamakı tanaŋ ne qoo. Pınl-wę pınjı le,
pıdqıcrı-ı ne ewolo εcay ε-kıcı lılu te. Emılı-ı qıdq mbv.
Ele kası liidiye kudoku ne nasıle e-huyuu taa, pele wolo
εselı kuduku ne pıkasi nasıle. ε-kıcı kıma ne εpcısu se:
akpay me-liidiye le, pele qıdq se: mantakpay pıyu. Pele

enü, mülüm yo se peyebini-i, hayitu yo se e-đeke, cetum yo se e-đeke. Payay-ı se Kiusuvkredę, patasi-ı se Kaasankru, patasi-ı se Đesuniyi. Ngv ewe qeu siŋŋ ele mbu elaki. Nakuyu wiye patasi sıu liidiye đđđđ ne ekpary pükası le, ε-kcc kray-đđ ne ewona el ε-ycc sau taa se etesi krayu. Ekpary đđđđ ne edee. Edeu le paa weyi ekpiyiy ε-ñuu yem pütüjna ε-lakası ycc.

Mbu pccq se paa pelle weyi le, εñay pana ne edđki ε-ti ne ε-walu kcc esccol-ı ne etaakcc eyeli-i ezi nvmou taa εenä-ı yo. Đđđđ le, paa pelle weyi elu ne ela tumiyε camiyε ne εyaa tija sccl-ı. Pvbv yo evebiya huyuu-i yem ceku ceku.

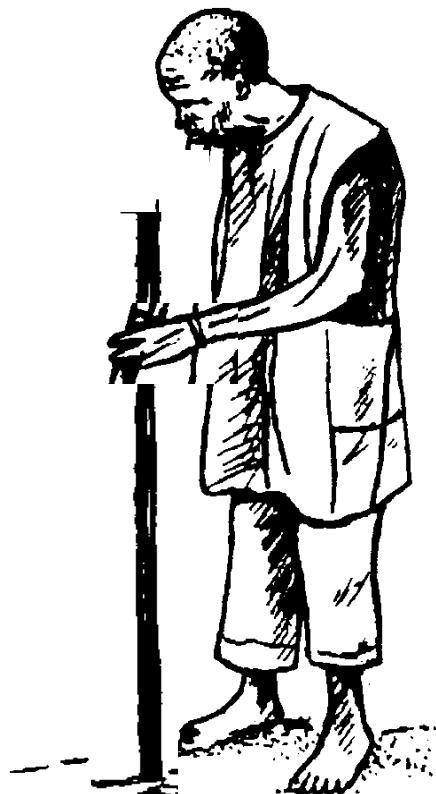
Mayv: AMAKE Evabou

Yvlum nccayu tcm

Nakuyu wiye nccayu hčajay yvlum, pcckcc patalı pcc nakeye se pđđesiy le, halaa nabeyε wεe pccetuv ka-taa. Peeye yvlum pccsuv weyi εhčajay-ı yo se: manpiziy meheyi-η mba pewe pcc taa yo yaawe? Elε se: ña yvlum ne ma εza tu ne ηpiziy se ηheyi-m mba pewe pcc taa yo. Peeye εtcm se manpiziy meheyi-η la. Tcc heyi-m yaa: Yvlum se halaa wena pcc taa. Etası yccdu se ηnay mbu pilaba ne mana se halaa wena peeye yo; Elε se: aayi. Peeye εtcm se: ηnay ma-ladiyε kuyaa pisiŋ esccdaa ezi kraydu yo. Halı pilakı-m ezi mentii ka-taa peeye ne

mana kudum nccyu ne mehesini ma-laŋiyε yɔ; tii ne
 ηyccpini-m halu kipanu nccyu ne pucə qιfesi pɔc. Ele
 pazı ewoŋ kpala kpala ne etɔ se: mancaaci ña ña-ladiyε
 le nq̄l ne ηpiziy se ηkpay halu ne ηhesini ña-laŋiyε?
 Peeye eheyi-i se: wolo ɳla mbu mɔnpɔza-ŋ yɔ. Ele wolo
 ne εna halu lεl̄, payay-ı se Wilu, εycdini yulvum. Wilu
 tisi se ewoki yulvum te alıwaatu ndu ti-taa.

Peeye yulvum taa la leleŋ pujɔ, esa ε-hɔndu enu kpem.
 Patalı dıya le, halu pɔzvun yulvum se: lee ño-kuduyuu weε
 te, εwulı se ɳgu le. Halu se: qε-m nɔc ne ɳwolo ne ɳtvlı
 ne qileyyi. Yulvum takıy ne
 εdaŋ ka ka ne εkɔc etalı
 kuduyuu tεε ne εyay halu
 doŋ se: ñewelete, ele se:
 maayɔ. Halu wolo ne εmelı
 pɔcayuu wayı. Yulvum tası
 yav le, εnɔ setu ε-cɔlɔ; ele
 se: taŋ kɔɔni cıne. Peeye ele
 tɔm se: ca-m ɳna-m le,
 qileyyi. Yulvum wolo ewili
 pɔcayuu wayı ne εmaŋni-i
 peeye ne εhɔmni-i ne ewoni-i
 kađu yɔc ne εhɔsi e-wondu
 tıja ne halu ñindu qɔđe.
 Peeye halu heyi-i se: ɳnaŋ,
 ña-maymay ɳkparykiyna

ñe-kpeyde ne ñdu man-pandę taa ne ñla ezi pimay-ı y.

Yulüm tası takuu halu yoo pikpay qooo ñuu taa ne
pikcä piwolo tala yoo le, ena qendę eđuu e-kpeyde y.
Mbu labina ne yee halu etom se enasiy yulüm yoo pifeyi
kađe paa ñu.

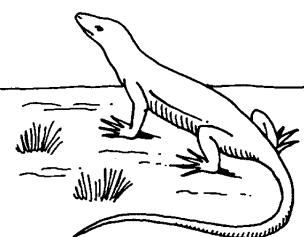
Yee nocyu ecay se ecayni ε-halu ne eetisiy y,
epeyzi-i heee, etisiy. Mbü puyoo yoo, halu wee ezi riya y.

Mayu: AMAKE Evabou

Kamay kpənduu halu ne ε-walü y

Halu ne ε-walü pewena mbü. Payay halu se Mazalü
ne walü Mazabalü. Eya mba pewen yoo, qooo ezi
papkayu qama yoo, pitalı punzi ezi naale yoo, paasuy qama
ezi halu ne ε-walü yoo. Mazabalü ñötüvnı Mazalü aho tee
le, Mazalü kisiy ne εhay-ı siyye. Pewee mbü ka ka. Pitalı
nakuyu wiye le, pasuu pahini ne paha qama siyye. Halu
ñiaahinnaa ne εñötüni daň. Pikedaa le, kamay nakeye
kakayi daň yoo ne kalu köteli Mazalü yoo pam ne
scoondu kpa-ı riňj ne ekesi ne ekpiykini ε-walü ciň ciň
ne pidee kidev ne Mazabalü hiň ne ela ne ε-taa la lelej

ne emaysi riňj ne eto se: Esı tuňni
kamay kanę koo se εkpendi-đu,
ñlabale. Mbü pilaba ne halu enu ne
ε-walü patılı qama.

Mayu: AMAKE Evabou

Wiyav ne ε-samay pɔ-tɔm

Nakuyu wiye wiyav kpeyli ε-samay tija payi ne eheyi-ke se: yee nɔɔyu εrizaα ne εdu ε-ñuu tataa se ehu-i yɔ εceliy-i e-kewiyay. Tɔm tue puke kpuna hεku taa pilakay mbu.

Samay n̄ga kapazi luv kvdum kvdum ne ehuu-ke ne ekɔɔ ehu katija payi. Weyi payay se Aji ne patasi-1 se Kozonja yɔ, εewε εyεliy ñitv taa. Pikedaa le, εniv piwiliy pɔv nakuyu taa se cui cui le, ewolo εkpay qau ne εsɔki ki-taa. εsɔkay mbu le, piselei-1 ne riyaŋni tetu kpim, etasi labu mbu ne pitasi-1 yaynau tetu kpim tɔm naadozo.

Ekuyi ne ese lɔj ne ewolo eheyi wiyav se yee εcay se ε ne-1 palu yɔ, ewolo lau n̄gv kι-taa ne εmayni-1. Ñtakι le, n̄nv piwiliy se : cui cui le, εkpay qau ne εsɔ pɔv n̄gv kι-taa ne malu ne ma ne n̄ d̄mayzi. Wiyav koti samay tija ne eheyi-ke se kowolo d̄qđ peeye ne kana sediya. Teu fema le wiyav ne ε-samay patalı ne εla εzì kozonja keheyi-i yɔ. Kozonja we cɔkɔye tee see see ne εdaj.

Εsɔbi mbu le, piselei-1 ne riyaŋni tetu kpri le kozonja tilu ne cɔkɔye qile q̄l-tee ne ewolo

etini ε-yczi-i se etasiy, wiyaw enu piri-i kpem le, eti se etasiy. Ngv eleeu nccyu kaweni pcv ηgv ki-taa ne kozonja waani-i ne ehu wiyaw. Pisini mbu wiyaw ha paytu se leelleyo le kozonja keni wiyaw.

Mbu pccq se paa ηwe qoŋ ezima yo, taatc se ηpiriziy ηwa eyaa tija.

Mayv: AMAKE Evabou

Kılındıyuu lıyv sɔŋ yɔ

Eyaa sıki le, Kılındıyuu eewoki qipinde. Enay se nccyu sıba le, pumay-i yɔ, ekpay liidiye ne ewona ne eceli se pebimna sıdu yaa eetiiwoki kpem. Nakuyu wiye le ε-caa maŋmay sı ne εccɔ eyaa eyaa se pccɔ pasini-i ε-caa pim. Nccyu towolo ka ka qanay kɔ̄ kaqanı. Aho yuwa, esuu ehəni le, nccyu wona liidiye caqay taa ne esu e-kuduuyuu cncu tɛe ne εcaj εdɛe. Tev fema le, enay caqay ηga ne liidiye, nccyu towolo se esini-i, ε-caa wɛɛ peeye mbu ne εwεɛkı ne εlɪy sɔŋ. Esniy nccyu taŋ le, ewolo ehuyi pcv ne ewolo ekpay ε-caa εnu ne ewona ebi. Etəma le εnɪy ε-ycɔ, mbu puyu ccu yɔ ε-caa sɔŋ ta-i.

Mbu labina ne paa weyi le, puwɛɛ se nccyu εsiba yɔ, ewolo ne εsɛɛ ley; paa weyi εnay-i peeye mbu le, pitalini-i yɔ; pccq pasini-i. Eyaa wokuu ley taa yɔ powoki se cee pitalini-wɛ yɔ paasini-wɛ qđpɔ.

Pisini mbu ne Kılındıyuu pası lıv sɔŋ.

Mayv: AMAKE Evabou

Numcənu nccyu təm

Nakuyu wiye abalu nccyu kuyaa se eđey nūmōv. Payay-ı se Kili. Eđeway le, ekpay kpañay se eđenü-kv. Pıkedaa le, ərczi nccyu nūmōv taa se əwili-ı ejadə nđi qı-taa. Elə se: pıkažı pazı se ɳtalı peeye. Elə, ye ɳseyni ña-kpañay qoŋ yç, ɳjtalıy lɔŋ, yee ɳseyni-i "həee" yç, ɳtalıy. Etusi ε-tı pazı esindaa le, emayzı ε-taa riŋŋ ne etə se, ene kpem ndu eycədvun mbu te, mensey qoŋ ne mantalı lɔŋ. Epası kpañay mabu yem yem se etalı lɔŋ ne ehezi. Kpañay ñapazı seya qoŋ kpem. Pıkedaa le, kpañay eetasıy qɔm, kehəni nūmōv taa pıđe-ke niu kpem. Kili wəɛ peeye ne qoo yu ne piñalı-ı le, kpañay kuyı ne ərəzi ε-nūmōv qɔm ekcə etalı tanaŋ təe pala. Etalı peeye le, pala kazandu ne pɔtɔc ne pɔñc kpedelees ne amvuya ne taa leleŋ.

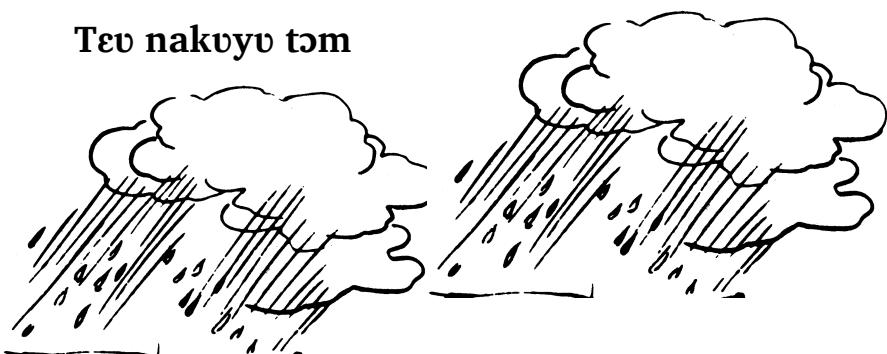
Pıkedaa le, abalu leləv talı, elə kosu wondu tiwə fele fele ne ewolo kazandu ndu qititcɔye le, peheyi-i se: hayı abalu ña, qitenda-ŋ yee, wolo ɳleyzi wondu ne ɳkɔc ɳcaq cineyç. Elə se: manıwa ye. Elə qee eleyzı wondu ndu tiwə cənau yç ne ekcə ecay qendə paaha-ı se ecay yç. Powoni ε-tɔɔnay se etɔc le, ekpay-ke ne eđuv qoo pi-taa kapuwa taa. Peeye lelaa pɔczi-ı se: taabalu ña, pilaba əzuma ɳlakı mbu te. Peeye etəm se: mansıma se ma əya kazandu tıne tıđitcɔye naa we? Elə pocosi-i se, εε; ne pıla əzuma ne mɔnkɔc cine kajalay le, eđcənu-m se mowolo meleyxi wondu ne pvcə mɔnkɔc; wondu

eyawa pu-yoo mandu wondu ti-taa se titoo titema le,
uikona-m ma-niijga. Pila mbu ne pccoci-i se ekpau ne
ekpey-wa, ele se: menkpey-mi.

Pila mbu ne paa weyi le, etili loj.

Mayu: AMAKE Evabou

Teu nakuyu tom

Pikeni mazay nakeye tanaq tee. Sukuli feyi. Malu
mewee me-neze colo nemeya tee ne manstyni-i tumiy
labu ne ekediy-m sosaas taa tom. Pikedaa le, esodaa nulizi
telev telev. Teu tili kim kim. Pitili mbu le, mendee malu
tundee, monconu ejadeg yoo. Ejadeg su yuq kemm. Tegbeday
nakeye nneyi kpi. Pusum limm. Eyu eeten sumay nakeye
wiluu. Puq weyi petem-i linau ne padu yo, iwiluu panuy
cine ne lolo yo. Eyaalaki yem krekere krekere. Nabeyue sey
ne cine, lelaan ne peediyoo. Mba paatem luu hayum nymou
taa yo, pesey ne fezajeka konue yoo.

Pikedaa le, helifetay nakeye cali kom fefef. Peedeg
heelim soscum nabuyu titibu fiii fiii. Muzuu nneyi ejadeg yoo

tiy tiy. Abayabaya pazı tɔv kayı kayı. Tev tii waaa waaa waaa. Kidiy kej. Eyu cənay cine ne lɔlɔ yɔ. Tev qiy eyaa kuduyiŋ teε. Piya taa ne leleŋ ne simayiq kı-taa. Pıkedaa le, kiyetvun ne kiyetvun. Kiyele kypvtvun kypvtvun. Kalimee pazı luv kı-taa cɔlɔ cɔlɔ. Kalimaŋ pazı kou. Ejadə yɔɔ keli ñamm. Tev fewa. Eyaa pazı luv kudvum kudvum ne peđeq pa-tuma taa.

Mayu: AMAKE Evabou

Halv maanıq tɔm

Nakuyu wiye abalv nɔɔyu yabı kpaca kiyaku taa ne ekona le, eyaa ε-halv ne e-piya ne eheyi-wε se: inu camiyę tɔm ndu mɔyɔpdvun yɔ. Icɔna me-nesi taa ne ina kpaca kvnε yɔ, wiqiyi mi-taa nɔɔyu etaakpay-kv se elakina puyu, mbu puyɔɔ yɔ mənceli-kv man-kalizay tija payı. Abalv enu payay-ı se Ŋamtv. Kiyakuŋ naadozo qee həkv taa le, abalv enu ε-halv caa mbu eyelinı qası yɔ εenay le, etɔsi se ε-walv keheyi-wε se pataakpay kpaca ηgv yɔ kv-yɔɔ ne ewolo εkpay-kv se eyelinı qası. Etalı teyε le, ena qeya nakeyε, ewolo se ekeqiy-ke le, etikpası kpaca ne ekeqı tɔm kudvum le, kpaca ηgv kicaj kimaah hav. Peeye sɔɔndu kpa-ı siŋj. Emayzı ε-ñvv taa ne ekpe. Etalı qiyä, aho yu ne etaq ε-walv se paycaq εzi halv ne ε-walv yɔ. Walv tisi. Halv kɔm ne ena se ε-walv cay se eni leleŋ, pvtɔpvun se walv caway se εpası lisvv ε-kicabayvv le, halv se ma-walv ye ηŋnay kpaca ηgv

ŋheyi-ɖv se ɖitaakpay yɔ, mankpay-kv se mowolo teye
ne mancaa qası le, kipeli. Walu kaatem wev taa lelej
ezima mbu yɔ le, etɔ se mmm! Yele kv-tɔm. Ela ne ekuyi
ne pila se ekpay ne ekpey-i. Tev fema ne Ŋamtυ cay se
etası kɔtυu ezi ɖeɖe yɔ le, etaŋ halu, halu eetasiy tisuu.
Peeye walu tɔm se: ye ŋnay se mantaanu lelej yɔ,
celi-m man-kpaca yaa. Halu se: yee mbu kɔ ŋniidi
ñɔ-hɔye yaa. Abalυ enu ε-taa la lelej ne ewolo ekpa ne
eheyi halu se: mbu mɔnsɔɔlι ñɔ-tɔm.

Mayu: AMAKE Evabou

Piya kilebay nakεye tɔm

Abalυ nɔcuyu lvnin piya naale ne nakuyu wiye le,
cikpelu wolo eheyi ε-caa se: caa, celi-m mbu píkay
kenau ma-ñim ña-sim wayi yɔ. Ka-caa yaa-wε εteyi-wε
ε-ñim tuja payi. Peeye cikpelu kpay ε-ñim ne εqee qoo
εjaɖe naɖiyε taa. Etali peeye le, εpazi ε-ñim mbu wεekυυ
yem yem ne píkɔɔ pite pítuŋa. Píkedaal le, piya kanε
kaanay mbu kɔtɔɔ yɔ. Ekuyi ewolo ena abalυ nɔcuyu se
elε εmu-ι tumiyε ne elɑ ne paa tɔɔnay maymaŋ yɔ, εεha-ι
ne etɔɔ. Elε kpay-ι ewoni-i se εcɔnι-ι afanaa yɔɔ.

εwεε peeye, ezima mbu εela ne paa afanaa ñitυ
maymaŋ yɔ, etɔɔ. Elε etipisi. Peeye εmayzι ε-taa píŋŋ ne
etɔ se: ŋgv man-caa weni tумlađaa ne palaki-ι tumiyε.
Manpisiy man-caa cɔlɔ ne meheyi-i se: caa mayusunu ɛsɔ
ne mente mayusunu-ŋ. Kpay-m ezi ña-tumlađv yɔ. Peeye

epkay nwmow kpm ycc. Ewisi taluv le, ε-caa losi-i polij taa ne ekati-i ne ekpibi-i ε-nokoyun taa ne piya ηga koluj ke-nembela ycc ne kɔtɔ se: caa mayusini Caa Esɔ ne mente mayusini-η, mantatasi mwnav se ηya-m se ña-piya. Kray-m εzı ña-tumlađu yɔ. Peeye ka-caa εnu εya ε-tumlađaa taa lεlu ne eheyi-i se ewolo lɔŋ ne ekpary toko ne esuu-i. Ewolo εkpary neyye nq̄l q̄lkili num yɔ ne εku q̄ltɔ kazandu, mbu puycɔ yɔ man-piya ηga kaaleba yɔ kapisaa kɔkɔc.

Pilakay mbu le, ε-piyalv sɔsɔ kaawε teye ne εniy soo ne nɔjɔtɔŋ pataŋ. Edes ekpe. Etalı q̄lyɑ le, εnay εyaa posu-ke yem waaa ne papay. Peeye pιceyi-ke riŋŋ ne kekisi se kaasuv q̄lyɑ ne kacay tindɛe. Eyaa tumlađu lεlu ne εrcsi-i se pilabi εzima ne εyaa pay mbu te? Ele se: ñe-neu weyi eeleba yɔ, εnu pιsina ekɔɔ ne q̄laki kazandu. Peeye ε-caa na mbu le, εyaa-i ne εrcsi-i se: pilaba εzima ne ña-taa feyi leleŋ? Peeye kɔtɔm se: caa me-neu εne ekpary ε-ñim ne edes εweεki yem ne ma yɔ, mana-η q̄lwena cιne ele wiqiyi ηtɔtɔ se: man-piyalv kpary ηpeya kane yɔ ne ña ne ña-taabala elazandu. Peeye ka-caa heyi-ke se mbu pιtuja payi mewena yɔ, ñatuna-pu. Ηpriziy ηla mbu ηscclaa yɔ.

Mbu labina ne pιwεε se q̄iscɔlι Esɔ ne q̄a-lajiyε pilim. Mbu puycɔ yɔ ekpeykiy-đu q̄a-kιwεεkum.

Yee ña ñaawena abalibiyɑ ηga ko-lone taa, εzima
ηŋlaba? Mayu: AMAKE Evabou

Halv nocyu labu afa ne kalimee kañatu yç

Halv nocyu payay se Wetau. Halv enu eke kotokolitv. Nakuyu wiye, afa wolo ε-te sau wayi se esso lüm. Afa enu εewenı hıdε kititalvv. Halv enu εnısı lüm ne puwası siñjı le, ekpay ewona εpu-pu afa yıdε tu enu ε-ycc sau taa. Afa ycc kreee fođo ne ese ne εđee le, esı. Pitalı fenasi naale le, halv hay hoşa ne pıkcı pitalı elvılsv ne elvıl le, pıya ηga elvlaa yç, ko-ycc kreee đđđc. Nakuyu wiye le, kalimee wolo atıki mıla nemeyä tıe le, ewolo emarı-yę ne ası a-tıja payı.

Pukcɔ piwiy halu εnu; piye naqiyε lι ε-naŋbaŋay
yɔɔ ne εmakι kobusi ne εyaŋ kalimee ana se ayele-i ne
εhesi mbu yooo! Mbυ puyɔɔ yɔ, awoki ne aloŋ e-heŋ
taa. Halu kɔɔ ne εsi ne powoni-i pepi. εyaa tuŋa kaasum
e-yɔɔ mbu se εlakι kañatu kpem.

Mbu pιlabina ne pɔtɔŋ se pιtιpɔzι se εyaa εlakι kpιna
kañatu mbu. Mbυ puyɔɔ yɔ, mbu εyυ qυu yɔ, mbu εkay
kvum.

Mayu: AMAKE Evabou

Halu mayzυυ ne ε-walυ se εna yɔ

Abalυ nɔɔyu payaŋ se Hasι. Ekpay halu nɔɔyu,
payaŋ-i se Somiye. Pιlabi εzi pιnzi naanza yɔ le, palvι
piya naale. Nakuyυ wiye le, Somiye εne εcɔni ε-walυ
puŋŋ ne εna se εεcay tɔm ε-wezuu cayυ taa. Yee εtalι
qoli ne nabεye εmakι qama yɔ, εsŋkιŋ ne εhezι-wε ne
pυcɔ εdεε. Elιy kiyaku taa le, εñcɔ sυlυm paži yem ne
ekpe. Nakuyυ wiye le, halu mayzι ε-taa ne εtɔ se sɔnɔ
mamayzιŋni abalυ εne mana se ma ne i le, akulι lεlυ
qoŋ. Aho yu ne abalυ sυυ ne εheni kajalay ne εpasι qou.
Pιkedaa le, ε-halu sυυ ε-cɔlɔ εzi eeđoo le, εkusι abalυ ne
εheyi-i se: ma-walυ sɔnɔ mancay se mana-ŋ qυlυ ne
mana se ahuu lεlυ. Walυ se: qooo yɔ, wiđiyi ηtatιulabιta
lakasi sιnε, sɔnɔ we? Halu se: kpay sɔnɔ yɔ, ηnaŋ-m
camιye. Halu ticaŋkuυ ema ε-walυ kataŋa kpa! Hasι se:

ma ɳyakı kataŋa naawe? Elε se: εεε, mɔyɔɔdaa ɳtanu yaawe? Kpagbaa mbu lε, abalu huzuŋ kpa ne ɛkuyi ɛsɔdaa ne ɛkpa halu ne ɛyaŋni-i tetu kpim ne ɛyaŋ-i katansi naale se eheyi-i se: kataŋa kudumay luluu katansi naale; yee ɳtɔɔ kumiyɛ Komina yɔ, ɳkɔŋ se ɳheŋiŋ-dı lε, ɳheŋiŋ ne kezeya. Abalu tuu-i tataa pεeε ezi ɛgbam kuu kpina ne etuu-yε yɔ. Abalu enu eheyi-i se: ña ɳmaysiŋ se ɳkila-m paylu ne ɳte ɳkili-m kpeyduu yɔ ɳpiziy ɳlabi-m nabuyu yaawe? Pisuni kiyaku ɳgu halu tatası tɔm se pamaysi wiðiyi.

Lım mbu pikpeŋ heee yɔ, mbu kpakiŋni εyv; puyɔɔ lε, halaa itaacay pa-walaa tɔm yem yem pataakɔɔ pamabi-wε ne pɔdɔni-wε ne pakpay lεlaa.
Yee ña ñeweni Hası lone taa, εzuma ɳlaki halu enu?

Mayv: AMAKE Evabou

**Achevé d'imprimer par AFASA
Dépôt légal N° 33/MATDCL/octobre 2011
B.P. 57, Kara – Togo**

Prix : 200 F CFA